

In memoriam: Don Bosco kerk in Alkmaar. Welke is de volgende?

Het laatste half jaar is de sloop van de Don Bosco kerk in Alkmaar voortdurend in het nieuws. Natuurlijk hangt je geloof niet af van een kerkgebouw. Gods kerk bestaat uit een levende geloofsgemeenschap van mensen zoals Paulus zo mooi kan beschrijven. Toch zijn er de persoonlijke herinneringen aan het gebouw die je niet kan vergeten en die deel uitmaken van de manier waarop je het katholiek geloof beleeft en die je mede daarin motiveren.

Bouwpastoor van Vliet heeft in een parochie, waar op een paar straten na voornamelijk arbeiders woonden, met kwartjes en guldens het geld bijeengespaard voor de kenmerkend gebouwde “boerderijkerk”. De parochie was te arm om mijn studie op het seminarie gedeeltelijk mee te betalen. Pas twee jaar voor zijn dood kwam ik erachter dat mijn vader, later deels gesponsord door suikeroom Gerrit, uit eigen zak 3000 gulden per jaar betaalde met een maandsalaris van 1000 gulden en een gezin van 10 kinderen; over karakter gesproken en offerbereidheid. Ik heb er mijn jongste broer en mijn vader begraven. Ik ben er getrouwd met mijn niet gedoopte vrouw, die wel beloofde onze kinderen in de Geest van het evangelie op te voeden, waarbij het hele koor prachtig zong en al onze vier kinderen zijn er gedoopt. Samen met mijn broers heb ik er 25 jaar op het koor mogen zingen onder leiding van Jaap Ooievaar en Kees Bornewasser en heb gebiologeerd door een rood lampje menige radio-uitzending meegemaakt. Ik heb er kou geleden, ben er door het zonlicht verblind en heb leren zingen bij een moeilijke akoestiek. Met een andere broer ben ik er tijdens een viering als puber van het balkon gestuurd, niet omdat andere mensen geen plaats hadden, maar omdat het gewoon niet mocht. Met Kerstmis was er het massaal bezochte “kindje wiegen” waarbij 50 van mijn muziekinstrumenten bij het refrein van ‘Midden in de winternacht’ enthousiast bespeeld werden o.l.v. mijn broer terwijl mijn nichtjes het koor begeleidden met accordeon en klarinet. Ik heb de klepel zien liggen midden in de kerk nadat hij dwars door de ramen 30 meter naar beneden gevallen was.

Hoe komt het toch dat tegenwoordig zoveel kerken gesloopt moeten worden? Ik denk dat het personeelsbeleid en het verstarrende keurslijf dat allerlei voorgangers krijgen van het bisdom een grotere rol gespeeld hebben dan de ontkerkelijking waar zo vaak naar verwezen wordt; de bekende kip of het ei vraag! Op de website kun je lezen dat in het bisdom Den Bosch hetzelfde speelt.

Er gaapt een steeds groter wordende kloof tussen de geloofsbeleving van de mensen en de officiële regels van de kerk. Gelovigen, zowel de meeste jongeren als een groeiend aantal ouderen, dreigen niet meer geloofwaardig voor zichzelf en voor anderen te worden als ze maatschappelijke verworvenheden als emancipatie, oecumene, huwelijk, anticonceptie, opvoeding etc. proberen te verklaren vanuit dogmatisch onwrikbare kerkelijke regels.

Wie of wat is toch verantwoordelijk voor het beëindigen van de open dialoog na het tweede Vaticaanse concilie over hoe je in de geest van het evangelie omgaat met vragen als eerbied voor het leven, vrede, gerechtigheid en heilheid van de schepping. Na het afsluiten van die weg voelden veel gelovigen en voorgangers zich in de steek gelaten en zijn hun eigen weg gegaan.

Nog nooit zijn er zoveel boeken over spiritualiteit gelezen en cursussen gevolgd als daarna.

De leiding van de katholieke kerk lijkt tot nu toe onmachtig om een passend antwoord hierop te geven. Gevolg en oorzaak daarvan is wel het geringe aantal priesterwijdingen. Bovendien mag je best wel grote vraagtekens zetten bij de pastorale kwaliteiten van sommige nieuwelingen. Doorslaggevend voor het priesterschap lijkt vooral volgzaamheid aan de bisschop en vroomheid te zijn. Veel priesters betreuren het dat ze door het grote beroep dat op hen gedaan wordt vanwege de zorg voor sacramenten verworden tot een soort vliegende brigade, die meer bezig is met het reglementair correct toedienen van sacramenten, dan het geestelijk begeleiden van parochianen die pastorale zorg nodig hebben. Het is een traumatische ervaring voor veel gelovigen dat soms sacramenten

ontzegd worden vanwege onbegrijpelijke kerkelijke voorschriften. Voor het eerst van mijn leven was ik echt sprakeloos toen een pas gewijde priester beweerde, dat homofilie een ziekte was, die door gebed genezen kon worden!

De verklaring van paus Benedictus dat celibaat voor priesters verplicht is, past ook in dit rijtje. Welke gelovige die in nood geen priester kan vinden, snapt dit als in alle andere christelijke kerken priesters wel getrouwd mogen zijn?

Soms lijkt het dat het welzijn van trouwe parochianen ondergeschikt is aan de bestuurskracht van het bisdom en parochies tevergeefs vragen om herders die zorg dragen voor hun kudde.

Door het samenvoegen en verdwijnen van kleine parochies lijkt de wervende kracht en de grote verbondenheid met een parochiegemeenschap, op loopafstand van een herkenbaar kerkgebouw met een bij lief en leed pastoraal ingestelde voorganger waar je altijd welkom bent, steeds zeldzamer te worden. Daar waar eerder hele families zich betrokken voelden bij het kerkgebeuren en elkaar als trouwe kerkgangers met name (her)kenden tijdens het werk, op scholen, bij het winkelen en clubactiviteiten vindt er nu, zelfs binnen gezinnen, een scheiding van geloofsbeleving plaats.

Een groeiend aantal gedoopte katholieken gaan zelf op zoek naar een geloofsbeleving waarin zij zich als mondige kritische christenen beter kunnen herkennen. Er is voor hen nog hoop, want er zijn nog veel getalenteerde katholieken die hen bij die zoektocht willen begeleiden en de hun dierbare boodschap van Christus willen doorgeven.

Die kiezen niet de voor de hand liggende weg van gehoorzaam regeltjes volgen. Zij gaan voor de moeilijke weg, die Christus ook gegaan is; samen zoeken naar antwoorden op actuele levensvragen in deze uitdagende tijd en daarvan getuigen in woord en daad. Kort samengevat:

"Ubi caritas et amor, deus ibi est". (Waar liefde is en vriendschap, daar is God)

Sjaak Stegers.